

**ถาม – ตอบ ปัญหากฎหมายของคนไทย
ในประเทศออสเตรเลีย**

1. เรื่องการจดทะเบียนสมรสกับสามีชาวต่างชาติ

คำตอบ ตามที่ผู้ร้อง ถามว่าผู้ร้องจดทะเบียนสมรสกับสามีชาวออสเตรเลียแล้ว จำเป็นต้องจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายของประเทศไทยอีกหรือไม่

สฝคป. ขอเรียนว่า ประเทศไทยรับรองการจดทะเบียนสมรสในต่างประเทศว่าเป็นการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายไทย หากการสมรสนั้นได้กระทำโดยถูกต้องตามแบบที่กฎหมายในประเทศนั้นระบุไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อคุณและสามีกลับมาที่ประเทศไทยแล้ว คุณและสามีควรจะมาบันทึกฐานะครอบครัวที่สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอในประเทศไทยว่าคุณและสามีได้จดทะเบียนสมรสกันแล้ว เพื่อประโยชน์ในการติดต่อราชการและบุคคลทั่วไป

2. ถ้าได้สัญชาติออสเตรเลียแล้วสามารถใช้หนังสือเดินทาง 2 เล่ม ได้หรือไม่ เช่น เมื่อเข้าเมืองไทยใช้หนังสือเดินทางไทยแต่เมื่อกลับออสเตรเลียใช้หนังสือเดินทางออสเตรเลียได้ไหม

คำตอบ ตามที่คุณถามว่าถ้าได้สัญชาติออสเตรเลียแล้วคุณจะใช้หนังสือเดินทางทั้งของไทยและของออสเตรเลียได้หรือไม่

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ (สฝคป.) ขอเรียนว่าตามปัญหาที่คุณถามมาทาง สฝคป. ได้ค้นหาข้อมูลเรื่องนี้จากเว็บไซต์ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองประเทศไทย ได้ความว่า

กรณีที่คุณถือหนังสือเดินทาง 2 สัญชาติแล้วคุณประสงค์ที่จะเดินทางออกนอกประเทศไทยเพื่อไปประเทศออสเตรเลีย คุณสามารถที่จะใช้หนังสือเดินทางทั้ง 2 ประเทศได้โดย

1. ตอนเดินทางออกเวลาเช็คอินที่เคาน์เตอร์สายการบิน คุณใช้หนังสือเดินทางออสเตรเลีย เพราะถ้าเอาหนังสือเดินทางไทยเช็คอินก็จะไม่เช็คอินให้เพราะไม่มี visa เข้าประเทศที่จะไป ถ้าเขารับคนโดยสารที่ไม่มี Visa เขาจะต้องถูกประเทศปลายทางปรับ จึงจำเป็นต้องเอาหนังสือเดินทางออสเตรเลียเช็คอิน

2. เวลาไปตรวจหนังสือเดินทางที่ ตม. ให้ใช้หนังสือเดินทางไทย

3. พอไปถึงประเทศออสเตรเลียก็ใช้หนังสือเดินทางออสเตรเลียเข้าประเทศออสเตรเลีย เนื่องจากจะอยู่ได้เป็นเวลานานเท่าใดก็ได้ (โดยไม่ต้องขอ visa) เพราะเท่ากับเป็นคนออสเตรเลีย

4. เมื่อกลับเข้าประเทศไทยใช้หนังสือเดินทางไทยเข้ามา จะอยู่ได้เป็นเวลานานเท่าใดก็ได้ เพราะเท่ากับเป็นคนไทย

แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีบางความเห็นกล่าวไว้ว่ากรณีดังกล่าวข้างต้นที่ใช้หนังสือเดินทาง 2 ประเทศ อาจเกิดปัญหาได้ ถ้าหากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองไม่เห็นตราประทับของอีกประเทศ ซึ่งถ้าเป็นตามแนวความเห็นนี้จะมีการแนะนำว่าให้ใช้หนังสือเดินทางของประเทศใดประเทศหนึ่งแต่เพียงเล่มเดียวในการเดินทาง และตามที่ทราบมาทางสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ได้ออกระเบียบให้

เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองตรวจสอบคนสัญชาติไทยที่มีสัญชาติอื่น ถ้าพบให้ลงบันทึกไว้ แต่ระเบียบนี้ก็ไม่ได้แจ้งว่าจะมีความผิดแต่อย่างใด ซึ่ง สฟคป. ไม่ทราบว่าการปฏิบัติมีการบังคับใช้ระเบียบนี้ อย่างเคร่งครัดมากน้อยแค่ไหน

3. คนไทยสามารถถือสัญชาติออสเตรเลียโดยไม่ต้องสละสัญชาติไทยได้หรือไม่

คำตอบ ตามที่คุณถามว่าต้องการถือสองสัญชาติไทย-ออสเตรเลียได้หรือไม่

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ (สฟคป.) ขอเรียนว่ากรณีเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติแต่ละประเทศจะมีกฎหมายกำหนดกฎเกณฑ์การได้สัญชาติและการเสียสัญชาติไว้ สำหรับประเด็นที่คุณถามมาว่าถ้าคุณได้สัญชาติออสเตรเลียแล้วคุณจะต้องสละสัญชาติไทยหรือไม่ ซึ่งคุณไม่ได้ระบุว่าคุณจะได้สัญชาติออสเตรเลียมาโดยวิธีใด เพราะเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์ไว้แตกต่างกัน สฟคป. ขอตอบคุณโดยแบ่งเป็น 2 กรณี

1. ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 13 กำหนดว่า “ชายหรือหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยและได้สมรสกับคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของภริยาหรือสามีได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของภริยาหรือสามี ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทยให้แสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งในกรณีนี้ถ้าคุณซึ่งมีสัญชาติไทยแล้วประสงค์ที่จะขอถือสัญชาติออสเตรเลียตามสามีหรือภริยาของคุณ ถ้ากฎหมายของประเทศออสเตรเลียไม่ได้บังคับว่าคุณซึ่งเป็นบุคคลที่จะขอสัญชาติออสเตรเลียต้องสละสัญชาติไทยซึ่งเป็นสัญชาติเดิม คุณก็ยังคงถือสัญชาติไทยได้ตามเดิม โดยคุณไม่ต้องสละสัญชาติไทย แต่ถ้ากฎหมายของประเทศออสเตรเลียบังคับให้ต้องสละสัญชาติไทยซึ่งเป็นสัญชาติเดิมถึงจะถือสัญชาติออสเตรเลียได้ กรณีนี้คุณก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 13 ดังกล่าวข้างต้น ที่ได้กำหนดไว้ว่า ถ้าบุคคลใดประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 22 กำหนดว่า “ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าว ย่อมเสียสัญชาติไทย” คือ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าว ก็จะเสียสัญชาติไทยโดยผลของกฎหมายทันที แต่อย่างไรก็ตามการเสียสัญชาติไทยจะมีผลโดยสมบูรณ์ต่อเมื่อได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษามาตรา 5 ของพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งกรณีนี้ถ้าคุณไม่ใช่ชายหรือหญิงไทยที่จะสมรสกับชาวต่างชาติแล้วคุณมีคุณสมบัติที่จะสามารถขอสัญชาติออสเตรเลียได้ตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย เมื่อใดที่คุณได้แปลงสัญชาติเป็นสัญชาติออสเตรเลียแล้วคุณก็จะเสียสัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย แต่การเสียสัญชาติ

ของคุณจะมีผลโดยสมบูรณ์ต่อเมื่อได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ดังกล่าวข้างต้น

ดังนั้น คุณจึงต้องคว่ากรณีที่คุณได้สัญชาติออสเตรเลียมานั้น คุณได้มาโดยวิธีใดแล้วคุณจึงมาคว่ากรณีของคุณเข้าตามหลักเกณฑ์กรณีใด คุณเสียสัญชาติไทยหรือไม่

4. คนไทยที่สละสัญชาติไทยไปแล้วเกิดต้องการกลับมาถือสัญชาติไทยอีกสามารถทำได้หรือไม่

คำตอบ การกลับมาถือสัญชาติไทยสามารถทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้ซึ่งก็คือ ในพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 23 และ มาตรา 24 ดังนี้

มาตรา 23 ชายหรือหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยและได้สละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าวตามมาตรา 13 ถ้าได้ขาดจากการสมรสแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ย่อมมีสิทธิขอกลับคืนสัญชาติไทยได้

การขอกลับคืนสัญชาติไทยให้ยื่นแสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 24 ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้เสียสัญชาติไทยตามบิดาหรือมารดาขณะที่ตนยังไม่บรรลุนิติภาวะ ถ้าประสงค์จะกลับคืนสัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในสองปีนับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายไทยและกฎหมายที่บุคคลนั้นมีสัญชาติ

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้กลับคืนสัญชาติไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี

ทั้งนี้บุคคลจะกลับคืนสัญชาติไทยได้ก็ตามที่มาตรา 23 และมาตรา 24 บัญญัติเอาไว้

5. ลูกชายกำลังศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศ ได้รับจดหมายจากสัสดีอำเภอให้เด็กไปลงทะเบียนหมายเรียกเกณฑ์ทหาร ตอนนี้เด็กอายุย่าง 18 ปีไม่ทราบว่าควรทำอย่างไร

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ แนะนำดังนี้

ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 มาตรา 16 ใจความสำคัญว่า ชายซึ่งมีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีใน พ.ศ. ใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายใน พ.ศ. นั้น เมื่อได้รับการขอลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้ ทางอำเภอจะออกไปสำคัญ (สด.9) หรือไปรับให้ผู้ขอลงบัญชีทหารกองเกินไว้เป็นหลักฐาน

กรณีบุตรของคุณมีสัญชาติไทยและกำลังศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศ คุณควรให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ นำหลักฐานส่วนตัวของบุตร ได้แก่ สูติบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน ไปพบเจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอที่บิดาหรือมารดามีภูมิลำเนาเพื่อแจ้งการลงบัญชีทหารกองเกิน บุคคลซึ่ง

บรรลุนิติภาวะที่จะไปดำเนินการแทนจะต้องรู้คำหยาของบุตรคุณเพื่อแจ้งแก่สัสดี เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วทางอำเภอจะออกไปสำคัญ (สค.9) ให้ไว้เป็นหลักฐาน

6. ดินันต์วิชาท่องเที่ยวสามารถอยู่ออสเตรเลียได้ครั้งละ 3 เดือน ได้จดทะเบียนสมรสกับสามีชาวออสเตรเลียที่เมืองไทยและสามีเป็นชาวออสเตรเลียได้พาลูก 3 คนเดินทางมาอยู่ที่ออสเตรเลียเมื่อเดือนมกราคม 52 อยากทราบว่า จะฟ้องหย่าสามีที่นี้ได้ไหม และต้องดำเนินการอย่างไรติดต่อหน่วยงานใด

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ ขอแนะนำดังนี้

คุณได้จดทะเบียนสมรสกับสามีชาวออสเตรเลียตามกฎหมายไทยในประเทศไทย ขณะนี้เดินทางมาอาศัยอยู่ที่ออสเตรเลีย มีความประสงค์จะหย่าตามกฎหมายไทยในออสเตรเลีย จะต้องดำเนินการดังนี้คือ

1. ทั้งสองฝ่ายจะต้องไปยื่นคำร้องด้วยตนเองที่สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำออสเตรเลียที่กรุงแคนเบอร์รา หรือไปยื่นที่สถานกงสุลใหญ่หรือสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ประจำรัฐในประเทศออสเตรเลีย ที่คุณอาศัยอยู่ในเขตรัฐนั้น โดยทั้งสองฝ่ายจะต้องไปด้วยตนเอง เนื่องจากการจดทะเบียนหย่านั้นผู้ร้องทั้งสองฝ่ายจะต้องไปด้วยตนเอง เพราะทั้งสองฝ่ายต้องลงลายมือชื่อต่อหน้านายทะเบียนและพยานสองคน โดยเตรียมเอกสารประกอบดังนี้

- สำเนาหนังสือเดินทาง สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประชาชน และสำเนาใบแสดงที่อยู่ ในออสเตรเลีย

- รูปถ่ายขนาด 3 × 5 ซม. จำนวน 1 รูป

- ใบสำคัญการสมรสฉบับจริง ทั้งสองฉบับ และทะเบียนสมรสตัวจริง ทั้งสองฉบับ

2. ในการหย่าร้างกัน ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาโดยอาจทำเป็นข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าคือ

- อำนาจปกครองบุตร สิทธิในการดูแลบุตร และค่าเลี้ยงดูบุตร

- การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู

- ข้อตกลงในการแบ่งทรัพย์สิน (สินสมรส)

หมายเหตุ – การจดทะเบียนหย่าตามกฎหมายไทยที่สถานเอกอัครราชทูตไทยฯ หรือที่สถานกงสุลไทยไม่เสียค่าธรรมเนียม แต่หากมีการรับรองเอกสารที่เกี่ยวข้องจะต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการรับรองเอกสาร

รายละเอียดอื่นๆที่ติดต่อที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงแคนเบอร์รา

Royal Thai Embassy

111 Empire Circuit Yarralumala, Act 2600 Australia

โทร (02) 6273 1149

โทรสาร (02) 6273 1518

สถานเอกอัครราชทูตฯ เปิดให้บริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.00- 17.00 น.

7. แต่งงานกับสามีชาวออสเตรเลียมาเกือบ 5 ปี สามีมีสิทธิที่จะมีชื่อในทะเบียนบ้านไทยได้ไหม

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ แนะนำดังนี้

สามีชาวออสเตรเลียของคุณตามกฎหมายไทยถือเป็นคนต่างด้าว มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ทร.13) นั้น มีหลักฐานที่ต้องใช้ คือ บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน ทะเบียนสมรส หนังสือเดินทางของสามีชาวออสเตรเลีย ซึ่งระยะเวลาการอนุญาตยังไม่สิ้นสุดแปลเป็นภาษาไทย และรับรองคำแปลจากกระทรวงการต่างประเทศของไทย ให้เจ้าบ้าน สามีชาวออสเตรเลียไปที่สำนักทะเบียนที่เจ้าบ้านมีภูมิลำเนาอยู่ และให้เจ้าบ้านยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนพร้อมให้ความยินยอมให้สามีชาวออสเตรเลียมีชื่อในทะเบียนบ้าน และให้พยาน 2 คน ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

นายทะเบียนจะสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติและเหตุผลความจำเป็นในการขอเพิ่มชื่อ ก่อนที่จะเพิ่มชื่อลงในทะเบียนบ้าน โดยมีที่อยู่เลขที่เดียวกับเจ้าบ้านแต่ได้ทะเบียนบ้านเป็นเล่มใหม่ สีเหลือง (ทร.13)

8. การจดทะเบียนสมรสกับสามีชาวต่างชาติ

คำตอบ ตามที่ผู้ร้อง ถามว่าผู้ร้องจดทะเบียนสมรสกับสามีชาวออสเตรเลียแล้ว แต่ไม่จดทะเบียนสมรสตามกฎหมายของประเทศไทยมีผลกระทบอย่างไรบ้าง

สผคป. ขอเรียนว่า ประเทศไทยรับรองการจดทะเบียนสมรสในต่างประเทศว่าเป็นการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายไทย หากการสมรสนั้นได้กระทำโดยถูกต้องตามแบบที่กฎหมายในประเทศไทยนั้นระบุไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อคุณและสามีกลับมาที่ประเทศไทยแล้ว คุณและสามีควรจะมาบันทึกฐานะครอบครัวที่สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอในประเทศไทยว่าคุณและสามีได้จดทะเบียนสมรสกันแล้ว เพื่อประโยชน์ในการติดต่อราชการและบุคคลทั่วไป

**9. ถ้าจะทำพินัยกรรมยกที่ดินและบ้านให้สามีชาวออสเตรเลียต้องทำอะไร โดยไม่ยกคิดต่อ
พนายที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมสูง มีหน่วยงานใดที่จะช่วยได้บ้าง**

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ แนะนำดังนี้
คุณมีสิทธิทำพินัยกรรมให้สามีชาวต่างชาติได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย คือ ตาม
ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 87 ใจความสำคัญว่า จำนวนที่ดินที่จะอนุญาตให้ชาวต่างชาติถือ
กรรมสิทธิ์ได้ ดังนี้

1) ที่อยู่อาศัย ให้ครอบครัวละ ไม่เกิน	1	ไร่
2) ที่ใช้เพื่อการพาณิชย์กรรม ไม่เกิน	1	ไร่
3) ที่ใช้เพื่ออุตสาหกรรม ไม่เกิน	10	ไร่
4) ที่ใช้เพื่อเกษตรกรรม ครอบครัวละ ไม่เกิน	10	ไร่
5) ที่ใช้เพื่อการศาสนา ไม่เกิน	1	ไร่
6) ที่ใช้เพื่อการกุศลสาธารณะ ไม่เกิน	5	ไร่
7) ที่ใช้เพื่อการสุสาน ตระกูลละ ไม่เกิน	½	ไร่

ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย

ดังนั้น ชาวต่างชาติมีสิทธิได้รับมรดกที่เป็นที่ดินได้โดยเป็นทายาทโดยธรรมและตามพินัยกรรม
โดยมีหลักเกณฑ์การได้มาซึ่งที่ดินของคนต่างด้าว โดยการรับมรดกในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรม
และทายาทตามพินัยกรรม ดังนี้

1. เป็นทายาทโดยธรรมของเจ้ามรดกตามมาตรา 1629 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (รัฐมนตรีมอบอำนาจให้อธิบดี
กรมที่ดินและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน)
3. ที่ดินที่ขอรับมรดกเมื่อรวมกับที่ดินซึ่งมีอยู่เดิม (ถ้ามี) จะต้องไม่เกินสิทธิที่จะพึงมีพึงได้
ตามมาตรา 87 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น ที่อยู่อาศัย ครอบครัวละไม่เกิน 1 ไร่ ที่ใช้เพื่อการ
พาณิชย์กรรม ไม่เกิน 1 ไร่ ส่วนที่เกินต้องจำหน่าย
4. คนต่างด้าวที่รับมรดกไม่ต้องจำหน่ายที่ดินที่รับมรดก ยังคงมีสิทธิถือที่ดินต่อไปได้ถ้ามี
เนื้อที่ไม่เกินสิทธิที่คนต่างด้าวจะพึงมีได้ ตามมาตรา 87 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น มีที่นาอยู่
แล้ว 5 ไร่ ที่อยู่อาศัยอีก 1 ไร่ ได้รับมรดกเป็นที่นาอีก 5 ไร่ กรณีนี้ไม่เกินสิทธิตามมาตรา 87 (ที่ใช้
เพื่อเกษตรกรรมครอบครัวละไม่เกิน 10 ไร่) คนต่างด้าวย่อมได้รับอนุญาตให้ถือที่ดินได้ทั้งหมด แต่
ถ้าการรับมรดกนั้นมีที่ดิน อยู่อาศัยอีก 1 ไร่ ดังนี้ เมื่อรวมกับที่ดินเดิมแล้วจะมีที่อยู่อาศัยรวม 2 ไร่ จึงเกิน
สิทธิที่พึงมีตามมาตรา 87 (ที่อยู่อาศัย ครอบครัวละไม่เกิน 1 ไร่) จึงต้องจำหน่ายส่วนที่เกิน 1 ไร่เสีย
ในทางปฏิบัติก็จะให้คนต่างด้าวจดทะเบียนรับ โอนที่ดิน ไปทั้งหมดก่อน แล้วจึงให้จำหน่ายที่ดิน
ส่วนที่เกินไปในคราวเดียวกัน

5. เมื่อรับมรดกแล้ว หากจะจำหน่ายที่ดินต้องขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (รัฐมนตรีมอบอำนาจให้อธิบดีกรมที่ดินและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน)

10. ถ้าพาสามีชาวออสเตรเลียไปอยู่เมืองไทยจะได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลจากรัฐบาลอย่างไร มีสิทธิเข้าโครงการประกันสังคมได้หรือไม่ ถ้าอายุเกิน 60 ปี เพราะค่ารักษาพยาบาลที่เมืองไทยแพง และไม่มี Medicare ครอบคลุม

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ ขอแนะนำดังนี้ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ภริยาชาวไทยที่ เป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคมของไไทยนั้น ถ้าพาสามีชาวต่างชาติมาอาศัยอยู่ในประเทศไทย สิทธิการประกันตนจะไม่ครอบคลุมถึงสามีชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว

กรณีที่สามีชาวต่างชาติจะได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 นั้นเมื่อเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย จะต้องได้รับใบอนุญาตให้ชาวต่างชาติทำงานในประเทศไทยหรือ work permit จากกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานเสียก่อน ซึ่งจะออกให้กับชาวต่างชาติที่มาทำงานในฐานะลูกจ้างในประเทศไทยซึ่งมีอายุไม่เกิน 60 ปี (มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533) เมื่อเข้าทำงานแล้ว ก็จะได้รับสิทธิเป็นผู้ประกันตนตามโครงการประกันสังคม และได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาล โดยได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยตามมาตรา 62 , 63 และ 64 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533

รายละเอียดสอบถามได้ที่ กลุ่มงานกฎหมาย กองนิติการ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน เบอร์โทรศัพท์ 02-956-2651, 02-956-2657-9

11. การขอจัดการมรดก

คำตอบ ตามข้อเท็จจริงที่ถามมาว่า การขอจัดการมรดก จะขอจัดการมรดกได้กี่คน (มีพี่น้องหลายคน) นั้น

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ แนะนำดังนี้ การร้องขอจัดการมรดกนั้น ถ้าพินัยกรรมมิได้ตั้งให้บุคคลใดเป็นผู้จัดการมรดก หรือถ้ามีเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถจัดการมรดกได้ กฎหมายได้ให้อำนาจทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียมีอำนาจที่จะยื่นคำร้องขอจัดการมรดก ในกรณีที่คุณมีพี่น้องซึ่งเป็นทายาทที่มีสิทธิจะร้องขอจัดการมรดกหลายคน ทายาทคนหนึ่งคนใดจะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดกก็ได้ ซึ่งผู้จัดการมรดกดังกล่าวจะต้องไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย เช่น ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลวิกลจริต

หรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย โดยทายาทจะร้องขอให้ตนเองหรือบุคคลอื่นเป็นผู้จัดการมรดกก็ได้

หลังจากที่ศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้จัดการมรดกแล้ว สิทธิและหน้าที่ของผู้จัดการมรดกย่อมเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งได้บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบและการเพิกถอนผู้จัดการมรดก ตลอดจนการรวบรวมทรัพย์สินมรดกเป็นตัวแทน และการชำระหนี้กับการแบ่งปันทรัพย์สินมรดก เพราะผู้จัดการมรดกถือเป็นตัวแทนทายาททุกคนในอันที่จะรวบรวมทรัพย์สินมรดก ทั้งจัดแบ่งทรัพย์สินมรดกและมอบทรัพย์สินมรดกแก่ทายาท ทั้งนี้ ผู้จัดการมรดกจะจัดการมรดกตามอำเภอใจตนเอง โดยโอนทรัพย์สินเป็นของตนเองโดยลำพังโดยไม่แจ้งหรือปรึกษาแก่ทายาทก่อนและไม่คำนึงถึงสิทธิตามกฎหมายที่ทายาทโดยธรรมแต่ละคนมีสิทธิในกองมรดกไม่ได้

12. คนไทยได้สัญชาติออสเตรเลีย จะจัดการทรัพย์สินในประเทศไทยอย่างไร

คำตอบ ตามที่ผู้ร้องถามว่า ผู้ร้องได้สัญชาติออสเตรเลีย จะจัดการทรัพย์สินในประเทศไทยอย่างไร

สศคป. ขอเรียนว่า ประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย ไม่ห้ามในการที่บุคคลจะถือสองสัญชาติ ดังนั้นเมื่อคุณไม่ได้สละสัญชาติไทย คุณก็ยังเป็นคนสัญชาติไทยมีสิทธิตามกฎหมายเกี่ยวกับบ้านและที่ดินที่มีอยู่ก่อนได้สัญชาติออสเตรเลียเหมือนคนไทยทุกประการ

13. อสังหาริมทรัพย์

คำตอบ ตามข้อเท็จจริงที่ถามมาว่า ถ้าถือสัญชาติออสเตรเลียแล้วจะไปซื้อบ้านและที่ดินในประเทศไทยได้อย่างไร ผลเสียและผลดีอย่างไรนั้น

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศแนะนำดังนี้

ในกรณีถือสัญชาติออสเตรเลีย ถ้าคุณยังมีได้สละสัญชาติไทยถือว่าคุณยังมีสัญชาติไทยอยู่ มีสิทธิที่จะซื้อที่ดินและบ้านที่อยู่อาศัยได้โดยไปที่สำนักงานที่ดินที่คุณจะซื้อที่ดิน ในกรณีที่คุณมีคู่สมรสเป็นชาวต่างชาติหลักฐานที่จะนำไปก็มีทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้คุณและสามีชาวต่างชาติทำหนังสือรับรองว่าเงินที่ซื้อที่ดินเป็นสินส่วนตัวของภริยาแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่ว่าจะใช้นามสกุลเดิมหรือใช้นามสกุลตามสามีอยู่ที่ตาม ที่ดินพร้อมบ้านก็จะตกเป็นสินส่วนตัวของภริยาฝ่ายเดียว

ถ้าคุณสละสัญชาติไทยแล้ว ตามกฎหมายถือว่าคุณเป็นคนต่างด้าว ห้ามถือครองที่ดินในประเทศไทย เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เช่น คนต่างด้าวมีสิทธิถือครองที่ดินเพื่ออยู่อาศัยได้ไม่เกิน 1 ไร่ หากคุณนำเงินมาลงทุนในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 40 ล้านบาท และต้องได้รับ

อนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อนจึงจะถือครองที่ดินได้ ส่วนอสังหาริมทรัพย์ที่ยังเหลือต้องจำหน่ายออกไปภายใน 1 ปี นอกจากนี้ คนต่างด้าวอาจขอได้มาซึ่งที่ดินตามกฎหมายอื่น เช่น พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ร.บ. การปิโตรเลียม พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย พ.ร.บ. ประกันชีวิต เป็นต้น หรือได้มาซึ่งที่ดินในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรม แต่ก็เป็นที่ดินที่ต้องมีการจำกัดการได้มาของที่ดิน

14. จดทะเบียนกับสามเณรที่เมืองไทย และกำลังจะหย่ากับสามเณรซึ่งเรื่องกำลังอยู่บนศาล หากว่าหย่าที่นี้แล้วต้องกลับไปหย่าที่เมืองไทยหรือไม่ ต้องทำอย่างไร

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ ขอแนะนำดังนี้
เนื่องจากประเทศไทยไม่เคยลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศในเรื่องทางแพ่งไม่ว่าเรื่องใดๆ รวมทั้งคำพิพากษาในเรื่องการหย่าและเรื่องครอบครัวด้วย ดังนั้น คำพิพากษาศาลของประเทศออสเตรเลียในเรื่องการหย่าจึงไม่สามารถนำมาใช้บังคับในประเทศไทยได้ อย่างไรก็ตาม คุณสามารถนำเอาคำพิพากษาศาลออสเตรเลียที่พิพากษาให้หย่าไปแสดงต่อทางการของประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้ดำเนินการจดทะเบียนหย่าต่อไปได้ จากนั้นคุณจึงนำเอาใบทะเบียนหย่าที่ทางการของประเทศออสเตรเลียออกให้มาแสดงต่อสำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอในประเทศไทย เพื่อบันทึกการหย่าเป็นหลักฐานต่อไป หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่ งานทะเบียนสมรสต่างประเทศ 02-791-7617

15. คลอดลูกที่เมืองไทย มีใบเกิดไทยแต่มีหนังสือเดินทางออสเตรเลียไม่มีหนังสือเดินทางไทย ถือว่าได้สัญชาติไทยหรือไม่ แล้วสามารถกลับไปอยู่เมืองไทยในอนาคตได้หรือไม่

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ ขอแนะนำดังนี้
ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 7 กำหนดไว้ว่า บุคคลใดที่เกิดโดยบิดา หรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรย่อมได้สัญชาติไทย โดยการเกิดเมื่อบุตรของคุณมีสัญชาติไทยโดยการเกิดแล้วก็ย่อมมีสิทธิ หรือสถานภาพเท่าเทียมกับบุคคลอื่นซึ่งมีสัญชาติไทยถึงแม้จะไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านที่ประเทศไทยก็ตาม

คุณจึงสามารถติดต่อ สถานทูตไทยประจำออสเตรเลียเพื่อขอทำหนังสือเดินทางไทยเพื่อใช้เป็นเอกสารในการเดินทางกลับมาประเทศไทยได้และเมื่อบุตรคุณเป็นคนสัญชาติไทยแล้วย่อมสามารถอยู่อาศัยในประเทศไทยได้ตลอดไป

16. การขออยู่ในประเทศไทยถาวร

คำตอบ ตามข้อเท็จจริงที่ถามมาว่า ถ้าสามีชาวออสเตรเลียจะไปอยู่ในเมืองไทยอย่างถาวร จะทำอะไร ขอทราบขั้นตอนได้หรือไม่ นั้น

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศแนะนำดังนี้

การขอสิทธิพำนักถาวรในประเทศไทยทำได้โดยการยื่นขอรับการตรวจลงตราประเภทคนเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (Immigrant Visa) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

1.1 คนต่างด้าวผู้ยื่นคำขอ ต้องถือหนังสือเดินทางที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA) และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปีมาแล้ว โดยมีระยะเวลาการพำนักไม่น้อยกว่า 3 ปี นับจนถึงวันยื่นคำขอ

1.2 คนต่างด้าวที่มีอายุสิบสี่ปีขึ้นไป ต้องได้รับการตรวจสอบประวัติดังต่อไปนี้

1.2.1 พิมพ์ลายนิ้วมือ และกรอกประวัติลงในแบบพิมพ์ลายนิ้วมือคนต่างด้าว ดังกล่าวส่งไปตรวจประวัติที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อตรวจสอบว่ามีประวัติกระทำความผิดหรือไม่

1.2.2 ตรวจสอบหนังสือรับรองประวัติอาชญากรรมที่คนต่างด้าวนำมาแสดง

1.2.3 ตรวจสอบว่าคนต่างด้าวดังกล่าวเป็นบุคคลต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 หรือไม่ โดยตรวจสอบจากระบบบัญชีเฝ้าดูของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

1.2.4 ตรวจสอบว่าเป็นบุคคลที่มีหมายจับของตำรวจสากล จากกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.3 คนต่างด้าวต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย หรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสม เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาต

1.4 คนต่างด้าวต้องพูดและฟังภาษาไทยได้เข้าใจ

2. ประเภทการยื่นคำขอ

2.1 ประเภทเข้ามาเพื่อการลงทุน

2.2 ประเภทเข้ามาเพื่อทำงาน

2.3 ประเภทเข้ามาเพื่อเหตุผลทางมนุษยธรรม แบ่งเป็น 6 กรณี ดังนี้

2.3.1 กรณีคู่สมรส ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคู่สมรสผู้มีสัญชาติไทย

2.3.2 กรณีบุตร ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย

2.3.3 กรณีบิดาหรือมารดา ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบุตรผู้มีสัญชาติไทย

2.3.4 กรณีคู่สมรส ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคู่สมรสที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว

2.3.5 กรณีบุตร ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว

2.3.6 กรณีบิดาหรือมารดา ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบุตรที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว

2.4 ประเภทเข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญ

2.5 ประเภทกรณีพิเศษเฉพาะราย

3. การพิจารณา

3.1 พิจารณาโดยคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ประกอบด้วย ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย, กระทรวงการต่างประเทศ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กระทรวงแรงงาน, สำนักงานอัยการสูงสุด, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

3.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาจะคำนึงถึง รายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ บุคลิกภาพ สุขภาพ ความเข้าใจภาษาไทย และเงื่อนไขอื่นๆ ตามความเหมาะสมที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล

3.3 ระยะเวลาในการพิจารณาแต่ละปีมีกำหนดระยะเวลาไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับนโยบายของคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง และกระทรวงมหาดไทย

4. ค่าธรรมเนียมต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

4.1 ค่าธรรมเนียมสำหรับการยื่นคำขอ คนละ 7,600 บาท (เจ็ดพันหกร้อยบาทถ้วน) - จะได้รับอนุญาตหรือไม่ก็ตาม เงินค่าธรรมเนียมจะไม่คืนให้

4.2 หากได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ฯ ค่าธรรมเนียมใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ฉบับละ 191,400 บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน) สำหรับคนต่างด้าวที่เป็นคู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย ฉบับละ 95,700 บาท (เก้าหมื่นห้าพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

หมายเหตุ

- เอกสารใดเป็นภาษาต่างประเทศ ต้องผ่านการรับรองจากสถานทูต, แปลเป็นภาษาไทย โดยระบุรายละเอียดของผู้แปลที่สามารถตรวจสอบได้ และผ่านการรับรองการแปลจากกงสุลชาติและนิติกร กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ

คำเตือน : การแสดงเอกสาร หรือข้อความอันเป็นเท็จเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

- เอกสารนี้ใช้เป็นแนวทางการดำเนินการเบื้องต้นเท่านั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน

17. แต่งงานกับชาวออสเตรเลียจดทะเบียนสมรสที่เมืองไทย ตอนนี้ย้ายมาอยู่ออสเตรเลียต้องการซื้อที่ดินในชื่อของตัวเองได้หรือไม่

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ แนะนำดังนี้
กรณีบุคคลสัญชาติไทยที่จดทะเบียนสมรสกับชาวต่างชาติและยังถือสัญชาติไทยอยู่ มีสิทธิที่จะซื้อที่ดินในประเทศไทยได้ โดยคุณและคู่สมรสต่างควายืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรร่วมกันในหนังสือรับรองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินว่าเงินทั้งหมดที่นำมาซื้อที่ดินเป็นสินส่วนตัวของหญิงไทยแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่ได้เป็นสินสมรสหรือสินส่วนตัวของชาย เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการไต่สวนแล้ว เห็นสมควรพนักงานเจ้าหน้าที่จะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินให้ต่อไป

โดยมีชื่อคุณเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพียงคนเดียวและเป็นสินส่วนตัวของคุณ

18. ถือหนังสือเดินทาง 2 เล่ม แต่คนละนามสกุล โดยหนังสือเดินทางออสเตรเลียนามสกุลสามี ส่วนหนังสือเดินทางไทยนามสกุลเดิม อยากทราบว่าถ้าเข้าเมืองไทยใช้หนังสือเดินทางไทยได้หรือไม่

คำตอบ กรณีขอเรียนว่า ถ้าคุณยังไม่เสียสัญชาติไทยและยังไม่เคยแจ้งเปลี่ยนนามสกุลกับทางเจ้าหน้าที่ประเทศไทย ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของประเทศไทยก็จะยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงนามสกุลและสถานะการจดทะเบียนสมรสของคุณ ฉะนั้น สถานะของคุณก็ยังเป็นบุคคลเดิมก่อนที่คุณจะมีสัญชาติออสเตรเลีย คุณก็สามารถใช้หนังสือเดินทางนามสกุลเดิมได้ แต่ถ้าคุณเคยแจ้งที่สถานทูตไทยประจำออสเตรเลียแล้วว่า คุณได้จดทะเบียนสมรสกับสามีแล้ว คุณก็ควรที่จะดำเนินการทำหนังสือเดินทางใหม่และเปลี่ยนนามสกุลด้วย ซึ่งคุณสามารถทำได้ที่สถานทูตไทยประจำออสเตรเลีย

19. อสังหาริมทรัพย์ และหนังสือเดินทาง

คำตอบ ตามข้อเท็จจริงที่ถามมาว่า ทรัพย์สินเดิมที่มีอยู่ก่อนแต่งงาน และก่อนขอสัญชาติ ยังคงมีสิทธิหรือไม่ หลังได้สัญชาติจะซื้อบ้าน, ที่ดิน ในนามตัวเองได้ไหม และการถือหนังสือเดินทาง 2 เล่มใช้อย่างไรให้ถูกต้อง นั้น

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศเนเน้านี้

ในกรณีที่ผู้ได้แต่งงานกับชาวต่างประเทศโดยถูกต้องตามกฎหมายของต่างประเทศหรือกฎหมายไทยนั้น หากผู้ยังถือสัญชาติไทยอยู่ ตามกฎหมายไทยถือว่าผู้ยังคงเป็นคนไทยมีสิทธิถือครองที่ดินได้อยู่ หากเป็นสินส่วนตัวทรัพย์สินนั้นยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ต่อไป หากผู้สละสัญชาติไทยแล้วถือว่าผู้เป็นบุคคลต่างด้าว ทรัพย์สินเดิมที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน ต้องจำหน่ายออกไปภายใน 1 ปี ตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่บุคคลต่างด้าวมียกเว้นสิทธิถือครองที่ดินเพื่ออยู่อาศัยได้ไม่เกิน 1 ไร่ โดยต้องนำเงินมาลงทุนในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 40 ล้านบาท และได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง นอกจากนี้คนต่างด้าวก็ยังมีสิทธิถือที่ดินได้ในกรณีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมหรือตามกฎหมายอื่นแต่ก็เป็นกรณีจำกัด

ในกรณีที่บุคคลสัญชาติไทยที่มีคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย (จดทะเบียนสมรส) เป็นคนต่างด้าวมายังถือที่ดินในประเทศไทย ถ้าบุคคลสัญชาติไทยที่จดทะเบียนสมรสกับสามีต่างด้าวยังถือสัญชาติไทยอยู่โดยมิได้สละสัญชาติไทยแต่อย่างใด ก็มีสิทธิที่จะซื้อที่ดินและบ้านที่อยู่อาศัย แต่การซื้อที่ดินและบ้านที่อยู่อาศัย เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจะให้คนไทยและคู่สมรสที่เป็นคนต่างด้าวยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรร่วมกันในหนังสือรับรอง (Letter of Confirmation) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าเงินทั้งหมดที่นำมาซื้อที่ดินเป็นสินส่วนตัวของคนไทยแต่เพียงฝ่ายเดียว

กรณีที่คุณถือหนังสือเดินทาง 2 เล่ม คุณสามารถใช้หนังสือเดินทาง 2 เล่มได้ โดย

1. ตอนเดินทางออกเวลาเช็คอิน คุณใช้หนังสือเดินทางออสเตรเลีย เพราะถ้าเอาหนังสือเดินทางไทยเช็คเขาก็จะไม่เช็คให้เพราะไม่มี visa เข้าประเทศที่จะไป ถ้าเขาเรียกคนโดยสารที่ไม่มี visa เขาจะต้องถูกประเทศปลายทางปรับ จึงจำเป็นต้องเอาหนังสือเดินทางออสเตรเลียเช็คอิน
2. เวลาไปตรวจหนังสือเดินทางที่ ตม. ให้ใช้หนังสือเดินทางไทย
3. พอไปถึงประเทศออสเตรเลียก็ใช้หนังสือเดินทางออสเตรเลียเข้าประเทศ เพราะถือว่าผู้เป็นคนออสเตรเลีย
4. เมื่อกลับเข้าประเทศไทยใช้หนังสือเดินทางไทยเข้ามา จะอยู่ได้เป็นเวลานานเท่าใดก็ได้ เพราะผู้เป็นคนไทย

20. ในกรณีพ่อเป็นบริติชแล้วได้สัญชาติออสเตรเลีย โดยแม่เป็นคนไทย ลูกเกิดออสเตรเลีย ไทยกับออสเตรเลียอนุญาตให้ถือได้กี่สัญชาติ (พ่ออยากให้ถือบริติชด้วย)

คำตอบ กรณีนี้ขอเรียนว่าตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 14 “ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดาหรือมารดาด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดาหรือมารดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา 12 วรรคสอง หรือ

มาตรา 12/1 (2) และ (3) ถ้ายังประสงค์จะถือสัญชาติอื่นอยู่ต่อไป ให้แสดงความจำนงสละสัญชาติไทยตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มียุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

เมื่อได้พิจารณาความจำนงดังกล่าวแล้ว เห็นว่ามีหลักฐานเชื่อถือได้ว่าผู้นั้นอาจถือสัญชาติของบิดาหรือมารดาหรือสัญชาติอื่นได้จริงก็ให้รัฐมนตรีอนุญาต เว้นแต่ในระหว่างประเทศไทยมีการรบหรืออยู่ในสถานะสงคราม รัฐมนตรีจะสั่งระงับการสละสัญชาติไทยรายใดก็ได้”

เนื่องจากกฎหมายไทยไม่ระบุว่าคนสัญชาติไทยจะถือได้กี่สัญชาติ ดังนั้นถ้าบุคคลใดมีสิทธิมีสัญชาติไทยแล้ว ก็สามารถถือสัญชาติไทยและสัญชาติของประเทศอื่นได้

ส่วนกรณีตามกฎหมายออสเตรเลีย ทางสฟคป. ได้ค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์

http://www.citizenship.gov.au/current/dual_citizenship/ ได้ความว่า ประเทศออสเตรเลียอนุญาตให้บุคคลถือได้หลายสัญชาติ ถ้าบุคคลนั้นสามารถถือหลายสัญชาติได้ ตามข้อความต่อไปนี้

It is possible to hold citizenship of two or more countries if the law of those countries allow. This is known as dual, or multiple, citizenship.

People can become dual citizens automatically, or after being granted citizenship of another country.

For example, an Australian citizen may automatically gain citizenship of another country through marriage, while a permanent resident of Australia may become a dual citizen by becoming an Australian citizen.

Prior to 4 April 2002, Australian citizens who became citizens of another country lost their Australian citizenship automatically.

ดังนั้นกรณีของคุณ ลูกคุณสามารถถือได้ทั้งสามสัญชาติ แต่ลูกคุณก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของทุกประเทศ ตามที่พลเมืองของประเทศนั้นต้องปฏิบัติตาม

21. ลูกชายมีใบเกิดไทย พออายุ 21 ปี ต้องกลับไปเกณฑ์ทหารหรือไม่

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ แนะนำดังนี้

ชายซึ่งมีสัญชาติไทยทุกคนต้องเข้ารับราชการทหาร เมื่อลูกชายคุณมีสัญชาติไทยจะต้องกลับไปเกณฑ์ทหารที่ประเทศไทย เมื่อชายที่มีสัญชาติไทยอายุย่างเข้า 18 ปี ใน พ.ศ. ไค ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินที่ภูมิลำเนาของบิดาหรือมารดาตามทะเบียนบ้านภายใน พ.ศ. นั้น และจะได้หลักฐานใบสำคัญ (สค.9) ไว้เป็นหลักฐาน

กรณีบุตรของคุณมีสัญชาติไทยและกำลังศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศให้บุตรหรือบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ นำหลักฐานส่วนตัวไปพบเจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอที่บิดามีภูมิลำเนาเพื่อแจ้งการลงบัญชีทหาร

กองเกิน บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะที่จะไปดำเนินการแทนจะต้องรู้คำหนิของบุตรคุณเพื่อแจ้งแก่สัสดิเมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วทางอำเภอจะออกไปสำคัญ (สค. 9) ให้ไว้เป็นหลักฐาน

ถ้าไม่ไปลงบัญชีทหารกองเกินภายในกำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 300 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้น ลูกชายคุณที่มีสัญชาติไทย เมื่ออายุย่าง 18 ปี ในปี พ.ศ. ใด ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองหรือจะให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน หลักฐานที่จะต้องนำไปแสดง คือ สูติบัตรและบัตรประจำตัวประชาชนไทยของลูกชายคุณ, สำเนาทะเบียนบ้าน, ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดา (ถ้ามี) ไปแสดงด้วย ฯลฯ และบุคคลที่ไปดำเนินการแทนดังกล่าวข้างต้น ต้องทราบคำหนิ รูปพรรณของลูกชายคุณด้วย

เมื่อบุตรของคุณอายุย่างเข้า 21 ปี ในปี พ.ศ. ใด จะได้รับหมายเรียกให้ไปเกณฑ์ทหาร หากลูกชายคุณยังศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศ ให้คุณหรือญาติคุณยื่นคำร้องขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหารต่อ นายอำเภอภูมิลำเนาทหารพร้อมหลักฐาน ดังนี้

1. หนังสือรับรองของสำนักศึกษา (ระบุว่าศึกษาวิชาอะไร หลักสูตรกี่ปี ให้แปลเป็นภาษาไทย พร้อมลงชื่อผู้แปล)
2. หนังสือรับรองของสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย หรือผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศนั้นๆ
3. สำเนาใบสำคัญ (สค. 9)
4. หมายเรียก (สค. 35) (ถ้ามี)
5. สำเนาทะเบียนบ้าน

22. บุคคลล้มละลายสามารถต่อเล่มใหม่ได้หรือไม่ เพราะมาที่นี้ก่อนศาลจะตัดสินเป็นบุคคล

ล้มละลาย และตอนนี้อยู่ระหว่างรอเรื่องวิชาถาวร ทำให้ไม่สามารถกลับเมืองไทยได้ควรจะทำอย่างไร

คำตอบ ตามจริงแล้วบุคคลล้มละลายไม่ได้ถูกห้ามไม่ให้ต่ออายุหนังสือเดินทาง เพียงแต่ว่าเมื่อจะเดินทางไปต่างประเทศในแต่ละครั้ง จะต้องไปขออนุญาตเดินทางไปต่างประเทศจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ประจำอยู่สำนักงานบังคับคดีที่คุณแลรับผิดชอบเรื่องคดีล้มละลายของคุณ เพราะมาตรา 67 ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 กำหนดว่า เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้หรือพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว และยังไม่ได้สั่งปลดจากล้มละลาย ลูกหนี้จะออกไปนอกราชอาณาจักรไม่ได้ เว้นแต่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะอนุญาตเป็นหนังสือ คุณจึงสามารถไปทำเรื่องขอต่ออายุหนังสือเดินทางที่สถานทูตไทยได้ตามปกติเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เพียงแต่เมื่อกลับมาประเทศไทยแล้ว จะเดินทางไปต่างประเทศอีกคุณต้องขออนุญาตก่อนเดินทางตามกฎหมาย

23. การจดทะเบียนสมรสกับชาวต่างชาติในต่างประเทศ (ตามหลักของประเทศนั้น โดยไม่ผ่านสถานกงสุลใหญ่) จะได้รับสิทธิแตกต่างจากการจดทะเบียนสมรสในประเทศไทยหรือการจดทะเบียนสมรส โดยลงทะเบียนผ่านสถานกงสุลใหญ่ฯ ในต่างประเทศอย่างไร และจำเป็นต้องไปแจ้งจดทะเบียนสมรสที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ในภายหลัง หากจดทะเบียนสมรสในต่างประเทศแล้ว

คำตอบ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ แนะนำดังนี้
ตามที่คุณถามถึงการจดทะเบียนสมรสที่ประเทศไทยกับจดทะเบียนสมรสที่ต่างประเทศ โดยไม่ผ่านสถานกงสุลใหญ่ฯ จะได้รับสิทธิแตกต่างตามกฎหมายหรือไม่ ---- สผคป. ขอเรียนว่า ตามกฎหมายไทยการจดทะเบียนสมรสไม่ว่าที่ประเทศไทยหรือที่ประเทศอื่นถือว่ามีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายไทยเนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย มาตรา 1459 ได้กำหนดว่าการสมรสในต่างประเทศระหว่างคนที่มีสัญชาติไทยด้วยกันหรือฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย จะทำตามแบบที่กำหนดตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศนั้นก็ได้นั้น คุณไม่จำเป็นต้องไปแจ้งจดทะเบียนสมรสที่สถานกงสุลใหญ่ฯ อีกในภายหลัง หากจดทะเบียนสมรสในต่างประเทศแล้ว เพียงแต่ถ้าคุณจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายต่างประเทศแล้ว คุณก็ควรยื่นคำร้องขอแจ้งจดทะเบียนฐานะแห่งครอบครัวต่อสำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอในประเทศไทยได้เพื่อให้การสมรสดังกล่าวมีการบันทึกไว้ในหลักฐานทางทะเบียนของทางการไทยด้วย

24. จะมีปัญหาอะไรไหม ถ้าเด็กจะถือสัญชาติไทยเป็นสัญชาติที่ 3 สิทธิทางกฎหมายจะเหมือนถือสองสัญชาติไหม

คำตอบ กรณีนี้ขอเรียนว่าตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 14 “ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดาหรือมารดาด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดาหรือมารดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา 12 วรรคสอง หรือมาตรา 12/1 (2) และ (3) ถ้ายังประสงค์จะถือสัญชาติอื่นอยู่ต่อไป ให้แสดงความจำนงสละสัญชาติไทยตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มียุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

เมื่อได้พิจารณาความจำนงดังกล่าวแล้ว เห็นว่ามีหลักฐานเชื่อถือได้ว่าผู้นั้นอาจถือสัญชาติของบิดาหรือมารดาหรือสัญชาติอื่นได้จริงก็ให้รัฐมนตรีอนุญาต เว้นแต่ในระหว่างประเทศไทยมีการรบหรืออยู่ในสถานะสงคราม รัฐมนตรีจะสั่งระงับการสละสัญชาติไทยรายใดก็ได้”

เนื่องจากกฎหมายไทยไม่ระบุว่าคนสัญชาติไทยจะถือได้กี่สัญชาติ ดังนั้นถ้าบุคคลใดมีสิทธิมีสัญชาติไทยแล้ว ก็สามารถถือสัญชาติไทยได้ แม้จะถือสัญชาติของประเทศอื่นอยู่ แต่ก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทยในทุกๆ เรื่อง

25. ถือหนังสือเดินทางไทยและออสเตรเลีย และจะเดินทางไปเมืองไทยและเที่ยวมาเลเซีย จะต้องใช้หนังสือเดินทางเล่มไหน

คำตอบ ขอเรียนว่ากรณีนี้คุณจะใช้หนังสือเดินทางเล่มใดก็ได้ คุณก็ควรจะดูว่าคุณต้องการกลับมาอยู่ที่ประเทศไทยเป็นเวลานานไหม เพราะถ้าคุณใช้หนังสือเดินทางออสเตรเลียคุณก็จะอยู่ประเทศไทยโดยมีระยะเวลาจำกัด ส่วนการที่จะเดินทางไปเที่ยวประเทศมาเลเซีย คุณก็ควรจะดูว่าหนังสือเดินทางประเทศใดเดินทางท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องขอวีซ่า แต่ตามที่ตรวจสอบเบื้องต้นทั้งหนังสือเดินทางไทยและออสเตรเลียสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องขอวีซ่า แต่ก็มีระยะเวลาจำกัดว่าอยู่ได้ไม่เกินกี่วัน

26. วีซ่ารักษาพยาบาลในประเทศออสเตรเลีย

คำตอบ ตามที่ผู้ร้อง ถามว่าผู้ร้องอยู่ในประเทศออสเตรเลียโดยถือวีซ่านักเรียนและได้สิทธิทำงาน ขณะนี้ถูกรถชนในประเทศออสเตรเลีย ได้รับเงินค่าเสียหายจากประกันภัย NRMA ไม่เต็มตามจำนวนที่จ่ายไป และได้จ้างทนายความแต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือและข้อมูลเท่าที่ควร ขณะนี้ไม่ได้ทำงาน และมีโอกาสที่จะเป็นอัมพาต ต้องการเปลี่ยนวีซ่า

สศคป. ขอเรียนว่า ในส่วนของค่าเสียหายที่เกิดจากการถูกรถชน ตามกฎหมายของออสเตรเลีย ถ้าคุณเป็นฝ่ายถูกและคนขับรถทำผิดโดยประมาท คุณมีสิทธิได้รับค่าเสียหาย ในจำนวนที่ครอบคลุมค่าเสียหายทั้งหมด โดยปกติศาลจะกำหนดค่าเสียหายในจำนวนที่สูงเป็นการลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นคนละกรณีกับค่ารักษาพยาบาลที่คุณได้รับจากการทำประกันการรักษาพยาบาล ซึ่งคุณอ่านรายละเอียดได้จาก The Motor Accident Insurance Act 1994 ในส่วนของทนายความ หากคุณไม่ได้รับการช่วยเหลือและข้อมูลเท่าที่ควร ก็ควรติดต่อทนายความคนใหม่โดยขอความช่วยเหลือจากสถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์

ในส่วนของวีซ่า ประเทศออสเตรเลียมีวีซ่าสำหรับผู้ที่ต้องการได้รับการรักษาพยาบาลสองประเภทคือ Medical Treatment Short Stay Visa (Subclass 675) สำหรับการรักษาพยาบาลไม่เกินสามเดือน และ Medical Treatment Long Stay Visa (Subclass 685) สำหรับการรักษาพยาบาลเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสิบสองเดือน